

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep.
0032 Oslo

Vår ref: RB Oslo, 18. desember 2014

Høringsvar – forslag til endringer i privatskoleloven

Vi viser til høringsnotat om forslag om endringer i privatskoleloven.

Tekna er landets største forening for akademikere. Foreningen har 67 000 medlemmer med høyere grads universitets- og høgskoleutdanning innen teknisk- naturvitenskapelige fag. Våre medlemmer underviser også som lektorer i skoleverket.

Generelle kommentarer

Tekna er glad for at regjeringen understreker at drift av skole etter loven ikke skal være forretningsvirksomhet. Vi er derfor positiv til at departementet vil videreføre og tydeliggjøre utbytteforbudet, basert på erfaringer fra tilsyn med det som i dag omtales som private skoler. Tekna mener at offentlige tilskudd skal komme elevene til gode.

Tekna ønsker en solid offentlig fellesskole som legger grunnlaget for likeverdig utdanning. Ikke-kommersielle friskoler kan være et supplement, så sant etablering av en friskole ikke medfører negative konsekvenser for vertskommunen/fylket.

Tekna mener at egne realfagsgymnas ikke løser realfagsutfordringene i norsk skole og samfunn. Det viktigste virkemiddelet for å bedre elevers realfagskompetanse er å øke lærernes kompetanse i matematikk, naturfag og fagdidaktikk..

Vi kommenterer i dette høringssvaret bare de forslagene i høringsnotatet som er mest relevante for oss. I denne sammenheng gjelder dette i hovedsak kapittel 1, 2 og 10 i høringsnotatet. Det er her de største endringsforslagene omtales.

Nærmere om de ulike kapitlene i høringsnotatet

Kapittel 1 – lovens tittel

Tekna støtter forslaget om å gjeninnføre begrepet *frittstående skoler (friskoler)*, som betegnelse for skoler som er i privat eie og som er godkjent med rett til statstilskudd. Vi er enig i at det er mer

www.tekna.no

Org.nr.: 971 420 782
MVA

ryddig å kalle skoler som ikke er offentlig finansierte, og som i dag kan drive sin virksomhet på kommersielt grunnlag for *private skoler*. Det kan bidra til en ryddigere terminologi i omtalen av det som i dag har fellesbenevnelsen private skoler.

Tekna mener at alle frittstående skoler skal være godkjente ikke-kommersielle skoler med lovfestede krav til innhold og kvalitet.

Kapittel 2 – godkjenningsordningen

Departementet foreslår å åpne for to nye godkjenningsgrunnlag for friskoler, hhv. videregående yrkesfagsskoler og såkalte profilskoler, i tillegg til å endre begrepet ”religiøst” grunnlag til ”livssyn”.

Tekna kommenterer her kun forslaget om *profilskoler*. Med profilskole tenker departementet først og fremst på skoler som ønsker å rette spesiell faglig oppmerksomhet innenfor emnene realfag, idrett, språk eller kunst og kultur, både i grunnskolen og på videregående nivå. Departementet mener at en profilskole kan vise sin særegne profil ved å få godkjent egne læreplaner og alternativ fag- og timefordeling.

Tekna ønsker en solid offentlig fellesskole som gir mulighet for likeverdig utdanning for alle. Private, ikke-kommersielle skoler kan være et supplement i visse sammenhenger. Tekna er positiv til at offentlige skoler og ev. andre ikke-kommersielle skoler utvikler en tydeligere realfagsprofil med tett tverrfaglig samarbeid og god kontakt med universitets- og høgskolemiljøer, men ønsker ikke egne realfagsgymnas. Det er viktig å understreke at stadig flere offentlige breddeskoler utvikler tilbud med utvidet fordypning i realfag. Elvebakken videregående skole i Oslo er et eksempel på en offentlig breddeskole som har realfagsprofil. De har et realfagsenter med topp moderne laboratorier, egen bølgetank og forskercamp. Dette viser at det er fullt mulig å etablere slike opplæringstilbud i offentlig regi.

Regjeringen mener at flere offentlig finansierte friskoler kan bidra til økt mangfold og læring mellom skoler. Forskning viser imidlertid at land som har lagt opp til økt grad av ”valgfrihet” i form av friskoler (med og uten statstilskudd) både har sett en nedgang i akademiske resultater (sett under ett) og en økning i skolesegregering. Det vises da særlig til konsekvenser av økningen i antall ”charter schools” i USA, til ”secondary school academies” i England, friskolene i Sverige og private skoler i Australia.

Den finske skolen oppnår som kjent gode resultater ved å satse på den offentlige skolen og samarbeid mellom skoler. Finland har også evnet å rekruttere og beholde dyktige og motiverte lærere.

I høringsnotatet slår ellers departementet fast (s. 16) at etablering av en friskole med offentlige tilskudd vil påvirke kommuneøkonomien (negativt). Det sies også at etablering av en friskole kan føre til at en offentlig skole må legges ned fordi det ikke er elevgrunnlag for flere skoler. Etablering av en friskole vil derfor ikke nødvendigvis føre til verken valgfrihet eller mangfold.

Utdanningskvalitet kan relateres til *forutsigbarhet*. Etablering av friskoler kan innebære at fylkeskommunen – som har ansvar for å dimensjonere opplæringstilbudet i videregående – *svekker sin egen evne til å planlegge utdanningstilbudet*. Tekna er derfor enig i at etablering av en friskole skal være betinget av at godkjenningen ikke vil medføre negative konsekvenser for vertskommunen/fylket.

Kapittel 10 – Skolevirksomhet, bruken av skolepenger og statstilskudd, tilsyn, reaksjonsformer mv.

Tekna deler den generelle oppfatningen om at dagens regler knyttet til regulering av offentlige tilskudd og skolepenger og tilsynet med dette, i hovedsak fungerer tilfredsstillende. Vi støtter likevel de foreslåtte tilpasningene i regelverket, og mener de bedre kan ivareta lovens formål på området, nemlig at offentlige tilskudd og skolepenger skal komme elevene til gode.

Vi støtter derfor presiseringen av § 2-2 om at skolen ikke kan drive annen virksomhet enn skole i samsvar med denne loven. ”Som drift av annen virksomhet regnes også eierskap i selskap som driver næringsvirksomhet.” Dette er en klar og tydelig presisering som ikke lenger gjør det mulig for skoler å kjøpe tjenester av selskaper der de har eierandeler, for eksempel innen renhold, slik tilsyn med enkelte av dagens privatskoler har avdekket. Tekna er positiv til departementets forslag om å ta inn i forskrift til ny privatskolelov at skoler må kunne godtgjøre at en vare eller tjeneste er kjøpt på markedsmessige vilkår.

Tekna støtter videre at en skole må være registrert i Enhetsregisteret før søknad om godkjenning kan sendes. Vi støtter også at frittstående skoler må dokumentere minimum kr 100.000,- i innskuddskapitel (likvide midler).

Vi støtter også at en friskole skal miste godkjenning dersom skolen tre år på rad har et lavere elevtall enn 30 elever. Krav til elevtall skal fortsatt ikke gjelde skoler med særskilt tilrettelagt opplæring for funksjonshemmede eller videregående opplæring i små og verneverdige håndverksfag.

Tekna er dessuten positiv til forslaget om en ny bestemmelse om karantenetid for skolen og ansvarlige navngitte personer dersom det blir oppdaget alvorlige forhold i strid med lov, forskrifter eller forutsetningene for godkjenning.

Med vennlig hilsen

Tekna – Teknisk-naturvitenskaplig forening

Ivar H. Kristensen

Ivar Horneland Kristensen

generalsekretær